

Grassland in a changing world – rapporter från EGF 2010

Foto: Anna Jarander

På Svenska Vallföreningens årsmötesseminarium i november 2010 rapporterade Inger Pehrson, Margareta Dahlberg och Linda af Geijersstam från EGF-konferensen i Kiel som anordnades 29 augusti till 2 september 2010.

Temat för konferensen var "Grassland in a changing world" eller på svenska "Vallfoder i en föränderlig värld". Inger och Margareta deltog på plats på konferensen, medan Linda tagit del av konferensdokumentationen från föredrag och posterutställning.

I det här numret av Svenska Vallbrev kan du läsa om deras intryck från konferensen och få glimtar från de aktuella presentationerna.

EGF 2010 med klimatet i fokus

EGF 2010 samlade 400 deltagare med intresse för vallodling och betesmarker. Klimatfrågan var i starkt fokus bland föredrag och posters.

Konferensen var som väntat välorganiserad, och det var intressant att komma till Kiel och Schleswig-Holstein. Det var en lite märklig känsla att promenera i storstaden Kiel då den har en sådan ung bebyggelse. Praktiskt taget hela staden bombades sönder under kriget och det "tyska undret" blir påtagligt när man ser vad de byggt upp.

Skall man jämföra med den EGF-konferens vi själva ordnade i Uppsala 2008, så var den i Kiel ännu mer forskningsinriktad. Det var tyvärr mycket glest med deltagare som inte var forskare bland alla de ca 400 deltagarna från mer än 40 länder. Det är också en brist att det väldigt sällan redovisas i föredrag eller på poster vilken nytta för lantbruket eller samhället projektet och resultaten ska göra. Så gott som alla poster finns däremot som pdf-filer på konferensens hemsida, suveränt (se Lästips)!

Klimatfrågan uppmärksammades mycket på konferensen, framförallt beträffande behovet av att minska växthusgasutsläppen, men också behovet av att kunna hantera ett förändrat klimat. Gräsmarkerna utgör en tredjedel av all jordbruksmark inom EU och det vore förödande för biodiversitet, ekosystemtjänster samt förutsättningar för rekreation och turism om man ur klimatsynpunkt skulle begränsa antalet idisslare. I stället skapar klimatet tillsammans med den globala livsmedelsförsörjningen ett behov av en "uthållig intensifiering", dvs. intensiteten i jordbruket behöver ökas för att producera mer livsmedel men på ett hållbart sätt. Det här ställer krav både på vettiga politiska villkor i "Framtida CAP" (2014–) och på en forsknings- och försöksverksamhet som kan ge lantbruket den kunskap som behövs.

Foto: Nilla Nilsdotter-Linde

Ofta är pauserna minst lika viktiga som själva programmet på en konferens. Alan Hopkins från Storbritannien i samtal med Inger Pehrson.

Tyskland har på ett framsynt sätt satsat mycket på utveckling av förnybar energi. De har sponsrat såväl biogassatsningar som vindkraftverk och solpaneler ute hos lantbrukarna. Att det är stor efterfrågan på substrat till biogasanläggningarna har gjort att det blivit en hård konkurrens om marken mellan majsodling som energigröda till biogas respektive mark till foderodling. Animalieproduktionen i

Forts. nästa sida

Forts. från föregående sida

Tyskland har därutöver fått inrätta sig efter strängare miljöregler beträffande växtnäringstillförsel för att minska de negativa miljöeffekterna. Det kan ju vara en tröst för ett svenskt "lejonhjärta" att tyskarna upplevde att de svenska bönderna verkar gladare och med mer framtidstro än de tyska. I Tyskland verkar man ha ännu mindre möjligheter än i Sverige att differentiera

marknaden och kunna få mer betalt för mervärden. Prisfokus har av tradition varit väldigt starkt.

Inger Pehrson, Palustre HB, tel: 035-38 137,
e-post: inger@palustre.se

Lästips: EGF 2010.

www.grassland-organicfarming.uni-kiel.de/egf2010/

Foto: Nilla Nilsdotter-Linde

Tack vare sponsring från Svenska Vallföreningen fick vi åka till Kiel på vallkonferens. Temat var vallfoder i en föränderlig värld.

Vall och grovfoder, som man som rådgivare nog diskuterar på varje gårdsbesök för att det är det viktigaste fodret på gårdarna, blev förvandlat till en politisk fråga. Vall och bete kan bidra till mindre kväveläckage. Det kan ge energi genom att användas i biogasanläggningar och ett fint bete till djuren ger hälsosammare livsmedel.

I Europa är rajgräs den dominerande arten i vallen. Enligt föredragshållarna på EGF ska ett bra vallfoder vara blandvall. En inblandning av baljväxter ger mer protein med mindre handelsgödsel och djuren konsumerar mer eftersom smältbarheten är hög. Rödklöver, vitklöver och blålusern innehåller även mer mineraler än gräsen. En perfekt blandning för att få gott om mikromineraler vore rajgräs och rödklöver enligt försök i Danmark. Lusern bidrar till mer selen i vallfodret, intressant med tanke på hur mycket selenbrist diskuteras ute på gårdarna. Använder vi lite mer udda vallväxter som käringtand eller esparsett, kan proteinets kvalitet bli bättre eftersom de innehåller tanniner som konserverar proteinet.

Det fanns mycket att säga om bete. Ett välskött bete som kan ersätta en del av kraftfodret gör att foderstaten blir billigare. Betet, liksom främst förstaskörden av vallen, innehåller mycket fleromättade fettsyror. Dessa går över i mjölk och kött, vilket ger hälsosammare livsmedel.

Foto: Nilla Nilsdotter-Linde

Det elektriska stängslet flyttas varje dag för att erbjuda mjölkarna smakligt bete.

Ska korna kunna försörja sig på bete, ska det vara av bra kvalitet och lättillgängligt. Mjölkcor som betade 14 cm högt bestånd mjölkade 21 kg medan de som fick 6 cm högt bestånd gav 15 kg i dygnsavkastning. Rasen på korna spelade i denna studie ingen roll, men Holsteindjur från Nya Zeeland var mer aktiva med att beta jämfört med europeiska Holsteinkor. Djuren från Nya Zeeland tog rejäla tuggor, idisslade bra och stod inte och hängde på betet! Att djuren gillar att beta under ljusa sommarnätter liksom att höstbete inte är något som brukar vara positivt, kanske vi redan visste. Här fick vi ytterligare argument för att djuren inte ska vara ute för länge på hösten eftersom betet läcker mer kväve när tillväxten avtar.

I Sverige har vi många regler runt naturbete. I försök har man kommit fram till att det är bra med lite buskar på betet både för mångfalden och för betets kvalitet. Det fanns också svenska försök som tydde på att kor gödslar där de går. Det kanske inte är så farligt att beta både vall och naturbete samtidigt.

Vall och bete är positivt för både biologisk mångfald och miljö. Mjölk och köttet får extra bra kvalitet genom ökat innehåll av omättade fettsyror. Kanske är det dags att marknadsföra detta ut till konsumenterna?!

Margareta Dahlberg, LG Husdjurstjänst, tel: 0706-22 65 11,
e-post: margareta@lg-husdjur.com,
www.lg-husdjur.com

Foto: Nilla Nilsdotter-Linde

Tyskarna är duktiga på att marknadsföra grovfoderbaserade produkter.

VALLGUIDE 2011

Ett måste för alla vallodlare, finns nu att läsa/beställa

VALLGUIDE 2011

www.scandinavianseed.se

Samlad grovfoderforskning i urval – essensen av konferensen

EGF 2010 lockade 26 svenskar till Kiel, en blandning av forskare, rådgivare, säljare och bönder.

VÄXTNÄRING

Styr vallarterna med kväve och antal skördar (Tyskland)

Två till fem skördar samt två olika kvävegivor testades under 13 år i en vallblandning med ett större antal arter. Med en liten årskvävegiva, 90–120 kg N/ha vid 3–4 skördar, blev baljväxthalten ca 20–30 %. Med motsvarande 180–240 kg N/ha fanns bara 2–4 % baljväxter. Rödklövern missgynnades vid fyra eller fem skördar jämfört med två eller tre. Tydligast var det vid liten kvävegiva där det blev ca 20 % rödklöver vid få skördar och bara 10 % vid flera skördar.

Rosettbildande ogräs som t.ex. maskros ökade med 4–5 % vid fyra eller fem skördar. Engelskt rajgräs och ängsgröe var nästan obefintliga vid två skördar och gynnades av 4–5 skördar. Hundäxing var i stort sett opåverkad av antalet skördar.

Klöver ger stor avkastning med lite kväve (Litauen)

De högavkastande gräsen engelskt rajgräs, hybridrajgräs och rajsvingel testades i blandning med vitklöver och i renbestånd. Kvävegivan var måttlig (90 kg N/ha) och vitklöver ökade avkastningen till ca 9 ton ts/ha, vilket var en ökning med ca 3 ton ts/ha. Hybridrajgräset avkastade ca ett ton ts/ha mer än de övriga gräsen. Fler avslagningar gav mindre avkastning. I renbestånd tappade man ca ett ton ts/ha med fyra skördar i stället för två. Med vitklöver i blandningen blev tappet ca 0,5 ton ts/ha. Å andra sidan ökade proteinhalt och smältbarhet i fyrskördesystemet.

Totalkvävegräns tvingar fram klövervallar (Belgien)

Belgiska forskare har undersökt avkastning hos engelskt rajgräsvallar med och utan vitklöver. Orsaken är restriktioner för kvävetillförsel till vall. Två års försök visar att vitklöver är en

väg att upprätthålla avkastning och proteinhalt trots en mindre kvävegiva. Det blev mer kväve kvar i marken, men inte så mycket att risken för kväveläckage bedömdes öka.

Större vallavkastning ger mindre kväveläckage (Estland)

Kväveläckaget från vall under odlingssäsongen minskade när avkastningen ökade. Mer vatten som passerade genom jorden gav mer läckage. Därför var det positivt med stor avkastning så att vallen tog upp mycket vatten. Kvävegivan spelade mindre roll.

Hälften baljväxter ger effektivaste vallen (Schweiz)

Vall med 40–60 % baljväxt var den mest optimala blandningen för stor skörd av kväve och biomassa. Det konstaterar forskare som testat blandningar baserade på röd- och vitklöver samt engelskt rajgräs och hundäxing. Maximal fixering av luftens kväve fick man vid 60–80 % baljväxt i blandningen och inte i en ren baljväxtvall. Baljväxternas kvävefixering ökade eftersom gräsen tog upp marktillgängligt kväve och dessutom kunde fixerat kväve överföras från baljväxt till gräs med upp till 45 kg/år. Den årliga kväveskörden per ha var hela 300 kg.

Lite kväve och snällt gräs passar getärt (Estland)

Getärt är en vallbaljväxt med bra avkastningspotential och uthållighet. Av tre olika blandningar med getärt och timotej, ängssvingel respektive foderlostas var det ingen som gav genomgående större avkastning. Däremot är risken för att konkurrera ut getärten stor i blandning med foderlosa, särskilt i kombination med den högre av testade kvävegivor (100 kg N). Ihop med timotej eller ängssvingel och 50–100 kg N/ha blev det 30–50 % getärt av en fröblandning som innehöll ca 30 % getärt. Proteinhalten var då ca 17–18 %.

Forts. nästa sida

VALL

Vinnande vall för varje gård.

Som den torktåliga och uthålliga SW 979 Rörsvingel Hårdig. Den högavkastande storsäljaren SW 843 Intensiv Syd. Eller vår ekologiska blandning SW 347 Flora Viken Två, med överlägsen kvalitet och riktigt hög skörd.

Kundtjänst 0771-111 222, www.lantmannen.se/lantbrukare.

Myllning på sommaren ger mindre skador (Sverige)

Gödselspridning med myllningsaggregat kan ge skador på vallen. I svenska försök med fyra olika typer av billar blev förlusterna i total vallavkastning mellan 1 och 9 % av ts. Det var emellertid stora skillnader mellan typ av bill och om man spred vår eller sommar. Förlusterna kunde ofta halveras genom att köra på sommaren i stället för på våren. Två billtyper hade skivor. Dessa gav inga statistiskt säkra skador alls vid sommarspridning. På våren gav dessa 3–8 % förluster. De andra två billarna, som arbetar mer horisontellt, gav mest skador på våren (7–8 %), men det blev även förluster på sommaren (4–7 %). Alla förlustsiffror är beräknade på totalavkastning hela säsongen. I de flesta fall blev skörden mindre direkt efter att man kört med myllningsaggregat än där man inte kört. Det var ingen skillnad mellan vallväxternas känslighet. Rödklöver, engelskt rajgräs och rödsvingel fick lika stora skador. Vilken kvävemängd som spreds hade inte heller någon betydelse för hur stora skadorna blev.

VALLANLÄGGNING

Svårt att renovera vall (Schweiz)

Av olika maskiner för vallrenovering visade sig ingen ha någon effekt efter två års försök. Det fanns en tendens till att stödsådd med 10 kg/ha av en vallblandning gav större avkastning än att enbart köra med maskinerna. De olika maskinerna var gräsharv (grass harrow), luftare (meadow aerator), vertikalskärare (scarifier) och comp weeder.

Foto: Nilla Nilsdotter-Linde

Betet utnyttjas effektivt hos Ezra och Katharina Lehmann nära Flensburg som bedriver ekonomisk ekologisk mjölkproduktion tack vare låga kostnader.

Snabbväxande vallblandning ger mindre ogräs (Sverige)

Antalet ogräs var större i renbestånd av vall än i blandningar. Det visade försök med timotej, engelskt rajgräs, rödklöver, cikoria och blålusern. Av vallväxter i renbestånd innehöll engelskt rajgräs minst antal ogräs.

Skräppa utrotas ej med uppgrävning (Tjeckien)

Skräppa (*Rumex obtusifolius*) låter sig inte så lätt bekämpas med uppgrävning. Tjeckiska forskare blev varse att det inte hjälper att gräva upp skräppan till 5 cm djup, inte ens om man gör det åtta gånger under säsongen. Orsaken var att skräppan återväxte från roten samt att frön kunde gro där marken störts av grävningen.

ARTER & SORTER

Tidig rajgrässort utnyttjar vitklövern bättre (Tyskland)

Sorter av engelskt rajgräs testades i blandning med vitklöver. Det var en tidig och en sen rajgräsblandning med vardera en tetraploid och en diploid sort, samt en blandning av de fyra rajgrässorterna. Tidigt engelskt rajgräs höjde vitklöverandelen med 8 % till 32 % jämfört med sent rajgräs utan kvävegödsling. Med större kvävegiva minskade klöverandelen: 50 kg gav ca 23 %, 100 kg 15 %, 150 kg 6 % och 200 kg 4 % vitklöver. Vid den största kvävegivan fanns ingen skillnad mellan tidig och sen sort och vid de mindre givorna bara 2–4 %. Tidig rajgrässort ledde också till 0,5 % högre råproteinhalt och 25 kg större kväveskörd per ha.

Sortvariation hos engelskt rajgräs (Irland)

Engelskt rajgräs har hög proteinhalt bland vallgräs, men skillnaden mellan sorter var liten i irländska forskares jämförelser. Däremot varierade smältbarheten och i lite mindre utsträckning kolhydratinnehållet (WSC) mellan sorter.

Fler arter i vallen blir bättre (Schweiz)

Fler baljväxtsorter och gräsarter i vallblandningen ger bättre avkastning och jämnare klöverandel. Det menar schweiziska forskare som jämfört en högavkastande blandning med röd- och vitklöver, engelskt rajgräs och hundäxing med en liknande blandning med fler vitklöversorter samt 4–5 olika gräs. Forskarna anser att artrikedomen är orsaken till de positiva effekterna.

Esparsett tål upprepade avslagning (Spanien)

Esparsett är en vallbaljväxt som passar på torra kalkrika jordar. Den har bra näringsinnehåll, men avkastningen är för liten och ligger till största del i förstaskörden. Försök visade att den avkastade lika mycket oavsett avslagning mellan fyra och sex gånger per säsong och att ca 40 % av avkastningen togs i förstaskörden.

Tanniner säkrast från kåringtand (Tyskland)

Kondenserade tanniner har positiva effekter i utfodring i form av ett bättre proteinutnyttjande. Av ett flertal vallväxter innehöll esparsett och kåringtand högst halter av tanniner. Kåringtand gav en större tanninavkastning per hektar, men halten var lägre än i esparsett. Halterna i klöver, pimpnell, svartkämpar, cikoria och maskros var alla under en procent.

Forts. nästa sida

Synergi mellan esparsett och hundäxing (Frankrike)

De kondenserade tanninerna i esparsett gjorde i försök att inblandad hundäxing utnyttjades bättre som foder.

Engelskt rajgräs bra till norskt bete (Norge)

En rajgräs/vitklöverblandning jämfördes med en traditionell betesvallblandning under norska förhållanden. Den traditionella blandningen med timotej, ängsgröe, ängssvingel och vitklöver avkastade bättre under vallår två och tre, men totalt sett var avkastningen över tre år lika stor hos de båda blandningarna. Däremot var kvaliteten bättre hos rajgräsblandningen.

SKÖRDESYSTEM

Modell visar skördedatum (Danmark)

Danska rådgivare har utarbetat en modell för att prognostisera lämpligt slätterdatum för vall. Modellen utnyttjar väderprognos, aktuell avkastning och maskinsystem. Den innehåller också en tidigare framtagen modell för att skatta vallens ts-halt utifrån väderparametrar. Modellen gav under teståret 2009 rätt rekommendation för slätter i 80 % av fallen. Man uppskattar att 35 % av den danska vallarealen i nuläget skördas vid fel tidpunkt.

ENSILERING

Bredspridd vall har för- och nackdelar (Norge)

Bredspridd vall nådde 30 % ts efter 6–8 timmar jämfört med 24–28 timmar för vall i sträng. Snabb torkning ledde till ca 20 % högre sockerhalt. Klostridier, smörsyra och jäst förekom dock i ca 50 % fler ensilageprover efter bredspridning än efter strängläggning.

Kvällsslätter ger mer socker (Kanada)

Sockerhalten (TNC) i vallväxter kan påverkas genom att slå på eftermiddagen i stället för på förmiddagen. Ökningen var runt 15 % för rödklöver, blålusern, timotej, ängsgröe och foderlosta. Rödklöver innehöll mer socker än lusern både i förstaskörd och i återväxt, medan halterna i gräsen i studien var mer varierande.

Sen hösilageskörd ger risk för varmgång (Sverige)

Blandvall skördades första gången i juni, juli respektive augusti och balades. Mängden mögelsvamp var lika stor oavsett skördedetillfälle. Jästsvamparna ökade dock i antal vid senare skörd.

Syretät täckfilm minskar förluster (Brasilien)

För täckning av majsensilage jämfördes fyra olika plastfilmer. Den 125 mikrometer tjocka syretäta filmen (OB) var betydligt bättre än 300 mikrometer PE-film, 200 mikrometer PVC-film eller 200 mikrometer polyvinylalkoholfilm (PVOH). Förlusterna i försökssilona med 75 cm djup var 8 % med den bästa filmen och 13–14 % med de andra. Mängden jästsvampar och pH-värdet var också lägre med den bästa filmen. Mängden jäst i de tre sämre täckmaterialen var mer än de 5 log₁₀ CFU per gram av jäst som ger risk för aktivitet som höjer pH och ger varmgång. Mindre syregenomsläpplighet hos en täckfilm gav bättre resultat.

I en annan studie gav 45 mikrometer syretät plastfilm som ensilagetäckning under en 200 mikrometer tjock plast mindre förluster än enbart den tjockare platen. Ts-förlusten blev med den bättre täckningen 7 % och 10 % med den sämre.

MAJSODLING

Foto: Linda af Geijersstam

Kväve till ensilagemajs (Pakistan)

Ökad kvävegiva från 100 till 150 kg/ha ökade majsens ts-avkastning med ca 700 kg så att den avkastade ca 10 900 kg/ha. En ytterligare ökning till 200 kg N gav ingen signifikant avkastningsökning. För varje 50 kg mer kväve fördröjdes majsens mognad med en dag. Kväve i form av urea gav ca 900 kg mindre i avkastning jämfört med ammoniumsulfat eller kalciumammoniumnitrat. Kväveförlusten kan bero på att gödningsmedlet lades hälften vid sådd och hälften i samband med en bevattning 10 dagar senare. Svaveltillskottet med ammoniumsulfat gav ingen skördeökning.

Mindre läckage med anpassad majs kvävegiva (Tyskland)

Majs avkastade acceptabelt även med mycket liten kvävegiva när den odlades efter välgödslad gräsvall eller ogödslad blandvall. Med enbart en startgiva på 23 kg N/ha gav majsens nästan lika stor avkastning som med en kvävegiva på 180 kg/ha. Däremot var kväveläcket bara 60 kg/ha med den lilla kvävegivan jämfört med 123 kg med den stora. De tyska forskarna menar att man kan sänka kvävegivan och minska läcket genom att odla majs i en vallväxtföljd.

Högre stubb ger bättre majs kvalitet (Brasilien)

När stubbhöjden i ensilagemajs ökas förbättras kvaliteten samtidigt som ts-avkastningen sjunker. Stärkelsehalten ökade med ca 50 g/kg ts när stubben höjdes från 15 till 35 cm och med ca 25 g/kg ts i steget 35 till 55 cm. En höjning från 15 cm till 35 cm höjde ts-halten med 1,4 %. Därefter steg även denna halt mindre; 0,7 % mellan 35 och 55 cm. Den höjda ts-halten beror framförallt på att kolven är torrare än stjälken. När stubbhöjden ökade minskade ts-avkastningen med ca ett ton/ha per 20 cm höjning. NDF-innehållet sjönk från 515 g/kg ts till 470 när stubben höjdes från 15 till 35 cm. Högre stubb gav ingen ytterligare förändring. På samma sätt blev smältbarheten bättre när stubben höjdes från 15 till 35 cm, men inte från 35 till 55 cm. Sortvalet är viktigast för att få bra kvalitet. Att variera stubbhöjden är ett intressant komplement.

Linda af Geijersstam, Hushållningssällskapet Rådgivning Agri AB, tel: 0706-15 67 70,
e-post: linda.af.geijersstam@hush.se

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på baksidan

Posttidning **B**

Avs: Hushållningssällskapet

Box 5007, 514 05 LÄNGHEM

Gräsmarker

och deras utnyttjande i Tyskland

Foto: Bodil Frankow-Lindberg

Permanent vallar utgör en större del av vallarealen i Tyskland jämfört med Sverige. Tjugonio procent av jordbruksmarken ligger i permanenta vallar, medan 12 procent av åkermarken används till växtföljdsvall och andra fodergrödor. Mer än 90 procent av betesdjuren utgörs av nötkreatur, varav ungefär hälften är mjölkkor. Mjölkbesättningar utnyttjar ungefär 40 procent av de permanenta vallarna, vilket är en hög andel sett i ett EU perspektiv. Riktigt stora mjölkbesättningar är ännu ovanliga – medelstorleken på en mjölkbesättning är 40 kor – men utvecklingen går mot allt större enheter. Mjölkproduktionen är framför allt koncentrerad till låglänta områden i nordväst samt vid foten

av bergstrakterna i de centrala och södra delarna av Tyskland. Det är också i dessa områden som en framtida expansion och intensifiering kan förväntas. Dikobaserade produktionssystem finner man framför allt i de småbrutna landskapen i Schwartzwald och Thüringen där en intensifiering av produktionen inte är möjlig p.g.a. ägarstrukturen. Denna i sin tur beror bl.a. på ett ålderdomligt system för arvsskifte, där varje arvinge får en liten del av varje jordlott, vilket lett till en stark splittring av jordbruksmarken. Denna splittring ger t.ex. stora svårigheter att ordna en rationell betesgång.

Installation av biogasanläggningar på gårdsnivå har stimulerats kraftigt med hjälp av finansiella bidrag. Syftet har varit att använda outnyttjade vallresurser för energiproduktion. Resultatet har inte helt blivit det åsyftade, då många lantbrukare plöjt upp permanenta vallar och i stället sått majs för energiproduktion. Kostnaden för den biogasgenererade elen är också betydligt högre än ordinarie marknadspris. Upplösning av gamla permanenta gräsmarker för sådd av majs är ett hot mot den biologiska mångfalden och restriktioner har nu införts över hur mycket vall som maximalt får plöjas upp. Likaså hotas mångfalden av att skötseln av de befintliga vallarna intensifieras, vilket sker både p.g.a. ett ökande krav på vallfodrets fodervärde men också på att vall till biogasframställning måste hålla en minst lika hög kvalitet.

Bodil Frankow-Lindberg, SLU,
Inst. för växtproduktionsekologi,
tel: 018-67 22 97,
e-post:
Bodil.Frankow-Lindberg@slu.se

Foto: Bodil Frankow-Lindberg

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

utlyser forskningsanslag och resestipendier ur följande stiftelser

- Stiftelsen Anders Elofsons fond
- Stiftelsen Svenska Vallföreningens fonder

Resestipendier och anslag ur stiftelserna kan sökas av såväl verksamma lantbrukare som forskare, rådgivare och lärare.

Tillgängliga medel disponeras för främjande av forskning inom betes- och vallkulturens samt fröodlingens ämnesområden samt för bidrag till resor, framförallt utomlands, för studier inom vallodlingens, vallfoderberedningens och vallfoderutnyttjandets områden.

Information om stiftelserna och anvisningar för ansökan finns på www.ksla.se

Ansökan, som görs elektroniskt, ska vara KSLA tillhanda **senast den 1 april 2011 kl. 17.00.**

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA)
Telefon: 08-54 54 77 00

SVENSKA VALLBREV kommer ut med sju nummer 2011.

Manusstopp		Utgivning
Nr 2	3 mars	25 mars
Nr 3	15 april	13 maj
Nr 4	17 maj	10 juni
Nr 5	1 sep	23 sep
Nr 6	29 sep	21 okt
Nr 7	14 nov	9 dec

Redaktionsgrupp: Nilla Nilsson-Linde, ansvarig utgivare,
tel: 070-662 74 05, e-post: Nilla.Nilsson-Linde@slu.se
Anita Norén, e-post: anita.noren@lansstyrelsen.se

Red. o layout **Irène Persson,** Länsstyrelsen Örebro, tel: 019-19 38 19

Vill du bli medlem i Svenska Vallföreningen? Betala 350 kr till
pg. 72 27 23-4 eller bg. 108-9705 och ange namn och adress.

ISSN 1653-8064

Foto: KSLA

Brett urval av utsäde till vall, grönfoder och grüngödsling

Rörsvingel – Kora
Blålusen – Luzelle, betestyp

Rödklöver – Titus, skräppa-fri
Rajsvingel – Perun och Hykor

Fodervicker, blålupin, bovete
...med flera arter och sorter

Mogatan 6, 254 64 Helsingborg
tel 042-250 450
Vallförsäljning Gunnar Danielsson
tel 0478-502 40
info@olssonsfro.se

Beställ vår Vallkatalog!